

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Божок Н.О., Власенко Л.В.

Україна, м. Київ, Національний університет харчових технологій

В статье рассматривается проблема творческого потенциала личности. Творческая личность – наивысшее достижение человеческой деятельности. Результатом формирования преподавателем творческой личности студента есть творческая личность, которая характеризуется нестандартным мышлением, оригинальностью, креативными идеями.

Розкриттю змісту поняття “творчий потенціал особистості” приділено увагу в роботах сучасних вчених – В.І.Андрєєва, Т.Г.Браже, Н.В.Кічук, П.Ф. Кравчук, А.С. Майданова та ін..

З точки зору більшості з них творчий потенціал містить у собі всі здібності особистості – мислення, волю, пам'ять, переконання, відхилення від шаблону, дар передбачення, оригінальність, ініціативність, висока само організованість і працездатність.

У характеристиці творчого потенціалу виражена єдність природного і соціального; наявність природних задатків до творчості і необхідність їх розвитку в умовах життєдіяльності.

Однією із складових розвитку творчого потенціалу студентів є продуктивне навчання. Воно породжує нові вимоги, що мають бути враховані в системі дидактичних принципів. Таке навчання в широкому розумінні передбачає не лише подання тими чи іншими засобами і способами навчальної інформації, але й активізації розумової діяльності до того рівня, коли у студентів з'являється як питання, пов'язані з різними аспектами засвоювання матеріалу, так і нагальна потреба розкрити їх.

Методи проблемного навчання у формі проблемних питань із постановкою нестандартних ситуацій, рішення ускладнених задач із застосуванням логіки та протиріч у пошуку відповіді.

Для реалізації цих форм застосовуються всі можливі засоби виробничого навчання, наочності та ділові ігри.

Гра занурює студента в атмосферу реальності, де він може поєднати набуті теоретичні знання з практикою і виступати у ролі фахівця, створюючи завдяки цьому сприятливі умови для розвитку професійних умінь та навичок. Термін “гра” згадується досить часто і в психолого-педагогічній і в методичній літературі.

Як метод навчання і виховання гра використовується дуже широко у педагогіці ще з давніх часів. У наш час цей метод активного навчання різні вчені трактують по-різному.

Так С.А.Штанов, досліджуючи та аналізуючи наукові праці видатних філософів, просвітителів, істориків, педагогів та психологів різноманітних наукових шкіл, розглядає гру як унікальний засіб і розкриття творчого потенціалу студента: “Гра зберігає і передає у спадок величезну гаму духовних, емоційних цінностей людських виявлень...”

Г.О.Ковальчук визначає дидактичну гру як метод імітації, прийняття управлінських рішень в різноманітних ситуаціях шляхом гри за правилами, що вже вироблені або виробляються самими учасниками.

Сьогодні у спеціальній теоретичній літературі, яка присвячена використанню ігрових методів для стимулювання професійної підготовки майбутніх фахівців, називається маса різноманітних термінів: імітаційні, управлінські, ділові та інші ігри. Використання ігор сприяє подоланню в учасників стереотипів професійного мислення.

В освіті виділяють три методологічні концепції: нормативну, орієнтуючу, конструктивну. Кожна з них характеризується певними методами навчання та мотивами учення, домінуванням особливого типу мислення, характером засвоєння інформації і підсумками навчання.

Перша з них, нормативна методика навчання, характеризується вживанням репродуктивних методів навчання, коли головним мотивом учення виступає примушення та заохочення.

На відміну від нормативної методики, орієнтуюча використовує проблемні методи навчання за умов домінування самостійно-продуктивного типу з боку студента.

Третю методику умовно можна назвати “конструктивною”. У межах цієї методики підсилюється роль мотивів учіння за рахунок отримання студентами разом із знаннями та навичками певних цінностей.

Результатом використання конструктивної методики є спеціаліст активного типу дії, тобто такий, що в будь-якій ситуації зможе знайти місце для реалізації свого інтелектуального і творчого потенціалу, а така якість вкрай необхідна для сучасної людини.

Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця обумовлює кардинальну зміну змісту та методики навчання, а саме:

1. перехід до інтегрованого навчання.

2. зміна акцентів уваги під час навчання з пошуку вірних відповідей на розвиток вміння вирішувати проблеми.
3. заміна пасивного типу навчання активним.
4. заміна контролю за процесом навчання з боку викладача, фахівця, контролем з боку тих, що навчаються.

Отже, на нашу думку, умовами, які сприяють розкриттю творчого потенціалу студентів вищих навчальних закладів, є:

- з позиції студента:
 - засвоєння багатьох методик навчання і самонавчання;
 - набір розвинутих якостей особистості;
 - засвоєння студентом сучасних інформаційних технологій.
- з позиції викладача:
 - засвоєння набору освітніх методик і технологій, спрямованих на розвиток творчого потенціалу студентів;
 - засвоєння викладачем методів психолого-педагогічної діагностики і корекції;
 - засвоєння викладачем методів і принципів формування і розвитку у студентів комплексу якостей знань і умінь, які властиві творчій особистості.

Отже, формування творчої особистості у вищих навчальних закладах є найважливішим завданням, що має визначити напрямки освіти у наступні роки.